

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Obrony Narodowej

KON.410.3.1.2023

Pan
gen. broni Marek Sokołowski
p.o. Dowódca Generalny
Rodzajów Sił Zbrojnych
ul. Żwirki i Wigury 103/105
00-912 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/028 - Zadania realizowane przez Dowództwo Generalne RSZ i jednostki podległe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych ¹ , ul. Żwirki i Wigury 103/105, 00-912 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	gen. broni Marek Sokołowski, p.o. Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych ² , od 11 października 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ul style="list-style-type: none">– gen. Wiesław Kukuła, Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych, od 7 lutego 2023 r. do 10 października 2023 r.– gen. Jarosław Mika, Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych, od 8 lutego 2017 r. do 6 lutego 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja.2. Ograniczenie realizacji współzawodnictwa sportowego w związku z pandemią COVID-19, zaangażowaniem żołnierzy DG RSZ w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie.3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania Dowództwa Generalnego oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2020 r. – 31 grudnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Obrony Narodowej
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Jarosław Walburg, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/56/2023 z 31 maja 2023 r.2. Izabela Kurmiłowicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/79/2023 z 4 września 2023 r.3. Piotr Skwara, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KON/55/2023 z 31 maja 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli cz. I str. 1-4, cz. II str. 1-2, 669-674)</p>

¹ Dalej: Dowództwo Generalne RSZ, DG RSZ lub Dowództwo.

² Dalej: Dowódca Generalny RSZ lub Dowódca.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli⁵ oceniła negatywnie realizację zadań przez Dowódcę Generalnego RSZ, dotyczących wychowania fizycznego, współzawodnictwa sportowego oraz zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w Dowództwie Generalnym RSZ i podległych jednostkach wojskowych w latach 2020-2022.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Dowódca Generalny RSZ nie sprawował należytego nadzoru w DG RSZ i w podległych jednostkach wojskowych nad realizacją przedsięwzięć z zajęć wychowania fizycznego⁶ i sportu. W DG RSZ i jednostkach podległych, żołnierze nie realizowali obowiązkowego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego, a ich ewidencja nie była prowadzona lub była prowadzona nierzetelnie.

NIK negatywnie oceniła niepodjęcie działań przez Dowódcę Generalnego RSZ, zmierzających do odwołania wszystkich dodatkowych zawodów sportowych, których realizacja nie wynikała z *planów, kalendarzy sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego⁷ w latach 2020-2022 w związku z wprowadzonym stanem epidemii COVID-19 na terenie kraju. Ponadto negatywnie oceniono nieodwołanie, w tym samym czasie, zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Realizacja ww. przedsięwzięć, w ocenie Izby, zwiększała zagrożenie zarażenia się wirusem SARS CoV-2 osób w nich uczestniczących, a jednocześnie nie była konieczna do przygotowania stanów osobowych do realizacji zadań zgodnie z wojennym przeznaczeniem.

Jako nieprawidłowe uznano również działania Dowódcy Generalnego RSZ, dotyczące doboru tematyki i uczestników zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania Dowództwa Generalnego RSZ oraz wymagań na zajmowanych przez żołnierzy stanowiskach.

Kontrola wykazała, że żołnierze w DG RSZ nie mieli zapewnionego dostępu do obiektów infrastruktury szkoleniowej, co uniemożliwiło pełną realizację programów szkoleń na lata 2020-2022⁸.

Na ocenę negatywną miało również wpływ nieprzeprowadzanie porannego rozruchu fizycznego w DG RSZ.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: NIK lub Izba.

⁶ Dalej: wychowanie fizyczne lub WF.

⁷ Dalej: Szef Sztabu Generalnego WP.

⁸ Ustanowionych rozkazem Nr 16 Dowódcy Generalnego RSZ z dnia 20 stycznia 2020 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy DG RSZ z wychowania fizycznego w 2020 r. (dalej: rozkaz Nr 16 DG RSZ z 2020 r.); rozkazem Nr 499 Dowódcy Generalnego RSZ z dnia 03 grudnia 2020 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy DG RSZ z wychowania fizycznego w 2021 r. (dalej: rozkaz Nr 499 DG RSZ z 2021 r.); rozkazem Nr 558 Dowódcy Generalnego RSZ z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy DG RSZ z wychowania fizycznego w 2022 r. (dalej: rozkaz Nr 558 DG RSZ z 2021 r.).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja

Zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰ oraz ustawą z dnia 11 marca 2022 r. o obronie ojczyzny¹¹, Dowódca Generalny RSZ był właściwy w zakresie dowodzenia podległymi jednostkami wojskowymi i związkami organizacyjnymi¹². Do zakresu działania DG RSZ, należało m.in.: planowanie, organizowanie i prowadzenie szkolenia podległych jednostek wojskowych oraz związków organizacyjnych. Zgodnie ze szczegółowym zakresem działania DG RSZ¹³, Dowódca Generalny RSZ kierował całokształtem działalności Dowództwa oraz ponosił odpowiedzialność za realizację wszystkich zadań nałożonych na Dowództwo.

W okresie objętym kontrolą, w zasobach DG RSZ znajdowały się 23 obiekty sportowe przeznaczone do realizacji zajęć wychowania fizycznego i sportu przez żołnierzy, pełniących służbę w DG RSZ. Ponadto zajęcia sportowe realizowano w parku miejskim *Pole Mokotowskie* oraz przy wykorzystaniu obiektów klubu SKRA Warszawa, gdzie odbywały się zajęcia z atletyki terenowej. Obiekty sportowe stale modernizowano, natomiast cztery z nich¹⁴ były wyłączone z użytkowania z powodu złego stanu technicznego, uniemożliwiającego bezpieczne korzystanie. Żołnierze DG RSZ nie korzystali z refundowanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej¹⁵ karnetów, kart wstępu do komercyjnych obiektów bądź sieci sportowych. Infrastruktura sportowa dla poszczególnych grup szkoleniowych była przydzielana rozkazami Dowódcy Generalnego RSZ¹⁶, zawierających *Grafik wykorzystania hali sportowej, siłowni, basenu i kortów w kompleksie Warszawa – Żwirki i Wigury*¹⁷ na poszczególne lata. Wszystkie obiekty sportowe ujęte w grafiku były udostępniane także poza godzinami służbowymi, a korzystanie z nich ewidencjonowane było w *Książkach wykorzystania obiektu szkoleniowego*. W programach szkoleń żołnierzy na lata 2020-2022, zawarto zajęcia z koszykówki oraz piłki nożnej, które z uwagi

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 372. Akt prawny uchylony z dniem 23 kwietnia 2022 r. Dalej: ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2305, ze zm. Akt prawny obowiązujący od 23 kwietnia 2022 r. Dalej: ustawa o obronie ojczyzny.

¹² Z wyłączeniem jednostek wojskowych lub związków organizacyjnych, wymienionych w art. 20 ust. 1 ustawy o obronie ojczyzny.

¹³ Zgodnie z: § 3 pkt 2 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 sierpnia 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania, struktury organizacyjnej oraz siedziby Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych (dalej: zarządzenie Nr Z-3/MON); § 2 pkt 1 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania, siedziby i struktury organizacyjnej Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych (dalej: zarządzenie Nr Z-4/MON); § 2 pkt 1 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 września 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania, siedziby i struktury organizacyjnej Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych (dalej: zarządzenie Nr Z 18/MON).

¹⁴ Ośrodek Sprawności Fizycznej oraz boisko sportowe - Batalion Dowodzenia WL w Białobrzegach; pływalnia odkryta oraz boisko do piłki nożnej – Komenda Portu Wojennego Gdynia.

¹⁵ Dalej: MON.

¹⁶ Ustanowionych rozkazami: Nr 16 DG RSZ z 2020 r., Nr 499 DG RSZ z 2020 r., Nr 558 DG RSZ z 2021 r. oraz Nr 419 Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 15 września 2022 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy DG RSZ z wychowania fizycznego w 2022 i 2023 r. (dalej: rozkaz Nr 419 DG RSZ z 2022).

¹⁷ Do kompleksu Warszawa – Żwirki i Wigury należały: [1] hala sportowa; [2] trzy korty tenisowe odkryte; [3] kort tenisowy kryty; [4] pływalnia kryta.

na brak odpowiedniej infrastruktury nie były realizowane /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

DG RSZ nie zapewniało transportu na zajęcia z wychowania fizycznego do obiektów, mieszczących się poza miejscem stacjonowania kontrolowanej jednostki dla grup szkoleniowych żołnierzy komórek organizacyjnych DG RSZ, co mogło mieć wpływ na uczestnictwo w tych zajęciach.

(akta kontroli cz. II str. 3-139, 313-319, 398)

W kontrolowanym okresie, zajęcia z wychowania fizycznego w DG RSZ oraz komórkach organizacyjnych DG RSZ, prowadziła etatowa kadra Oddziału Wychowania Fizycznego i Sportu¹⁸ licząca od 13 do 16 osób¹⁹. Na dzień 31 grudnia 2022 r. zajęcia prowadziło ośmiu instruktorów, każdy z nich posiadał niezbędne kwalifikacje do ich realizacji²⁰, wskazane w § 5 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych²¹, tj. legitymowała się przygotowaniem pedagogicznym oraz tytułem zawodowym magistra w zakresie wychowania fizycznego lub ukończyła studia podyplomowe z zakresu wychowania fizycznego i sportu.

(akta kontroli cz. II str. 140-144, 258-276, 403-405, 434)

Liczba poszczególnych grup szkoleniowych oraz żołnierzy wchodzących w ich skład w kontrolowanym okresie wynosiła: [1] 2020 r. – 12 grup, 650 żołnierzy²²; [2] 2021 r. – 12 grup, 651 żołnierzy²³; [3] 2022 – 11 grup, 577 żołnierzy²⁴.

W latach objętych kontrolą wymiar godzin z wychowania fizycznego, wpisany do programów z wychowania fizycznego kadry DG RSZ, wynosił cztery godziny tygodniowo²⁵ i był zgodny z wymiarem godzin ustalonym w pkt 4 załącznika do rozporządzenia w sprawie zajęć z WF oraz pkt 0301 ppkt 3 decyzji Nr 85/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego *Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej - DU-7.3.1 (A)*²⁶. Z uwagi na fakt, iż w DG RSZ nie prowadzono ewidencji frekwencji na zajęciach z WF, weryfikacja realizacji wymaganego wymiaru godzinowego przez udział w zajęciach poszczególnych żołnierzy była niemożliwa /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

¹⁸ Dalej: OWFiS.

¹⁹ Na dzień: 1 stycznia 2020 r. 13 instruktorów, 1 stycznia 2021 r. 16 instruktorów, 1 stycznia 2022 r. 16 instruktorów.

²⁰ Badaniu pod kątem posiadania niezbędnych kwalifikacji poddano osoby, będące pracownikami DG RSZ w czasie przeprowadzania kontroli. Nie zweryfikowano kwalifikacji osób, niebędących obecnie pracownikami DG RSZ, a które prowadziły zajęcia z wychowania fizycznego w latach 2020-2022, z uwagi na fakt, iż kontrolowana jednostka nie była w posiadaniu akt osobowych byłych pracowników. Akta osobowe są przesyłane niezwłocznie do jednostki wojskowej, do której przenoszony jest żołnierz zawodowy.

²¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 890, dalej: rozporządzenie w sprawie zajęć z WF. Akt prawny uchylony z dniem 23 października 2023 r.

²² Liczba żołnierzy według stanu na dzień 1 stycznia 2020 r.

²³ Liczba żołnierzy według stanu na dzień 1 stycznia 2021 r.

²⁴ Liczba żołnierzy według stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

²⁵ Jedna jednostka lekcyjna trwała 45 minut.

²⁶ Dalej: DU-7.3.1(A). Dokument obowiązujący od 1 stycznia 2021 r. Wcześniej obowiązywała decyzja Nr 53/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego *Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej - DU-7.3.1*. (Dalej: DU-7.3.1), zmieniona decyzją Nr 49/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 lipca 2020 r. w sprawie zmiany decyzji Nr 53/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego *Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej - DU-7.3.1*.

(akta kontroli cz. II str. 10-143, 160-210, 313-320)

Z dniem 1 stycznia 2021 r., na mocy pkt 0305 DU-7.3.1 (A) wprowadzono obowiązek realizacji porannego rozruchu fizycznego w dowództwach rodzajów sił zbrojnych. W kontrolowanej jednostce nie opracowano procedur wewnętrznych, określających dni przeprowadzania porannego rozruchu fizycznego na 2021 r. Dowódca Generalny RSZ, rozkazem nr 558 z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy DG RSZ z wychowania fizycznego w 2022 roku w pkt 4 określił, iż poranny rozruch fizyczny prowadzony będzie w oparciu o trasy biegowe, znajdujące się w pobliżu miejsca stacjonowania poszczególnych komórek organizacyjnych DG RSZ, w każdy wtorek w godzinach od 7:30 do 10:00 w wymiarze 20-30 minut. Pomimo wydanego rozkazu, w kontrolowanej jednostce nie prowadzono porannego rozruchu fizycznego /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli cz. II str. 89-95, 311-319, 398, 401-411)

Zajęcia sportowe realizowane były zgodnie z pkt 0303 ppkt 3 DU-7.3.1 (A)²⁷ i wykorzystywane były głównie do przygotowania reprezentacji, w celu udziału w Mistrzostwach Wojska Polskiego Kadry Sztabów, Dowództw i Departamentów MON, Mistrzostw Garnizonu Warszawa, zawodów organizowanych przez Sztab Generalny Wojska Polskiego, jak również przeprowadzenia Dni Sportu, Sprawności Fizycznej i Zdrowego Trybu Życia.

(akta kontroli cz. II str. 277-310, 443-472)

Do sprawdzianu aktywności fizycznej żołnierzy zawodowych, pełniących służbę w DG RSZ oraz komórkach organizacyjnych, w 2022 r. przystąpiło 474 żołnierzy, co stanowiło 71,9% stanu ewidencyjnego²⁸. Największą grupę żołnierzy stanowili starsi oficerowie²⁹. Oceny ze sprawdzianu przedstawiały się następująco: [1] bardzo dobra – 353 żołnierzy³⁰; [2] dobra – 96 żołnierzy³¹; [3] dostateczna – 21 żołnierzy³²; [4] niedostateczna – czterech żołnierzy³³.

Dla żołnierzy, którzy ze sprawdzianu aktywności fizycznej za 2022 r. otrzymali ocenę niedostateczną bądź nie brali udziału w sprawdzianie, od 1 grudnia 2022 r. wydano *Karty Aktywności Fizycznej Żołnierza*, monitorując w ten sposób ich realizację zajęć z wychowania fizycznego.

(akta kontroli cz. II str. 140-143, 211-256, 401-412)

W ramach nadzoru DG RSZ nad działalnością podległych jednostek wojskowych, w zakresie poprawności dokumentacji ewidencyjnej i sprawozdawczej z przedsięwzięć szkoleniowych oraz realizacji szkolenia programowego, OWFiS w latach 2020-2022 przeprowadził 14 kontroli³⁴. Ustalenia kontroli dotyczyły, m.in. braków wpisów o realizacji zajęć, frekwencji i ocenach, a także rozbieżności pomiędzy prowadzonymi systemami ewidencyjnymi. Stwierdzono brak należytego nadzoru nad działalnością DG RSZ oraz podległych jednostkach wojskowych, tj. w: 11. Lubuskiej Dywizji Kawalerii Pancerniej, 3. Brygadzie Rakietowej Obrony Powietrznej, w zakresie

²⁷ Zajęcia sportowe, w zależności od potrzeb, mogą stanowić uzupełnienie zajęć programowych, mogą być wykorzystane do realizacji zamierzeń sportu powszechnego lub też stanowić okazję do zaspokajania indywidualnych potrzeb samousprawniania.

²⁸ 659 żołnierzy.

²⁹ 585 żołnierzy.

³⁰ W tym: 14 generałów, 316 starszych oficerów, dwóch młodszych oficerów, 18 starszych podoficerów, trzech młodszych podoficerów.

³¹ W tym: jeden generał, 87 starszych oficerów, siedmiu starszych podoficerów, jeden szeregowy.

³² W tym: 18 starszych oficerów, dwóch starszych podoficerów, jeden młodszy podoficer.

³³ Wszyscy stanowili grupę starszych oficerów.

³⁴ Nadzorem objęto następujące jednostki wojskowe: 25. Brygadę Kawalerii Powietrznej, 6. Brygadę Powietrznodesantową (dwukrotnie), 8. Flotyllę Obrony Wybrzeża, 6 Ośrodek Radioelektroniczny, 32. Bazę Lotnictwa Taktycznego, 5 Pułk Chemiczny Tarnowskie Góry, 1 Pułk Saperów, Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wędrzyn, 2 Pułk Rozpoznawczy, 9 Pułk Rozpoznawczy, Centrum Rozpoznania i Wsparcia Walki Radioelektronicznej, Szefa Rozpoznania Geoprzestrzennego, 18 Pułk Rozpoznawczy.

realizacji przedsięwzięć wychowania fizycznego, w tym rzetelności prowadzenia dzienników lekcyjnych /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*./

(akta kontroli cz. II str. 398, 533-539, 591-598)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezapewnienie żołnierzom DG RSZ niezbędnej sportowej infrastruktury szkoleniowej do realizacji programów szkoleń w zakresie piłki koszykowej oraz piłki nożnej, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 15 września 2022 r.³⁵ W programach szkolenia na lata 2020-2022 ujęto, m.in. udział w zajęciach z koszykówki oraz piłki nożnej w wymiarze odpowiednio 22 i 26 godzin rocznie. Stwierdzono, iż w kompleksie *Warszawa - Żwirki i Wigury*, w którym zgodnie z programami i grafikami szkolenia miały odbywać się zajęcia sportowe DG RSZ, nie znajdowały się obiekty szkoleniowe, umożliwiające przeprowadzenie zajęć z wymienionych dyscyplin sportowych. Dowódca Generalny RSZ wyjaśnił, iż nie zna przyczyn ujęcia przedmiotowych dyscyplin w programie szkolenia na lata 2020-2022 oraz braku zapewnienia niezbędnej do realizacji tych dyscyplin infrastruktury. Inspektor Szkolenia wyjaśnił, iż: *Opracowane rozwiązania, ujęte w koncepcji i rozkazie Nr 419 Dowódcy Generalnego RSZ z dn. 15 września 2022 r. pozwoliły na właściwą realizację zamierzeń wychowania fizycznego i sportu dla żołnierzy komórek organizacyjnych DG RSZ. Podjąłem również działania mające na celu uzupełnienie wakatów oraz dostosowanie obiektów sportowych do właściwych standardów szkoleniowych.* Szef OWFiS wyjaśnił, że: *Z mojej inicjatywy dla potrzeb właściwej realizacji zamierzeń z wychowania fizycznego i sportu w Dowództwie Generalnym RSZ została opracowana i zatwierdzona przez Dowódcę Generalnego RSZ koncepcja, a następnie rozkaz do szkolenia i nowy program zajęć z wychowania fizycznego i sportu, który był dostosowany do aktualnych potrzeb i możliwości realizacji przedsięwzięć z zakresu wychowania fizycznego i sportu w DG RSZ. Opracowane rozwiązania, ujęte w koncepcji i rozkazie Nr 419 Dowódcy Generalnego RSZ z dn. 15 września 2022 r. pozwoliły na właściwą realizację zamierzeń wychowania fizycznego i sportu dla żołnierzy komórek organizacyjnych DG RSZ.* W wyniku niezapewnienia infrastruktury do gry w koszykówkę oraz piłkę nożną, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 15 września 2022 r., nie było pełnej możliwości utrzymania i rozwijania sprawności fizycznej żołnierzy, zgodnie z programami szkolenia na lata 2020-2022 oraz DU-7.3.1(A). Osobami odpowiedzialnymi za wskazaną nieprawidłowość, zgodnie ze szczegółowym zakresem działania³⁶ byli: Dowódca Generalny RSZ, jako osoba odpowiedzialna za realizację wszystkich zadań nałożonych na Dowództwo, Inspektor Szkolenia, którego zakres obowiązków obejmował m.in. planowanie i koordynowanie szkoleń w Dowództwie, a także Szef OWFiS, do którego kompetencji należało m.in. planowanie, koordynowanie, zabezpieczanie i realizowanie programowych zajęć z wychowania fizycznego w Dowództwie.

³⁵ Dowódca Generalny RSZ, rozkazem Nr 419 z dnia 15 września 2022 r. w sprawie organizacji szkolenia żołnierzy Dowództwa Generalnego RSZ z wychowania fizycznego w 2022 i 2023 roku, zapewnił niezbędną infrastrukturę szkoleniową dla zajęć sportowych, ujętych w Programie zajęć z wychowania fizycznego dla komórek organizacyjnych Dowództwa Generalnego RSZ, zatwierdzonego w dniu 19 września 2022 r.

³⁶ Zgodnie z: § 3 pkt 2 i 3, § 52 pkt 1, pkt 3 ppkt 18, § 56 pkt 2 ppkt 4 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z 3/MON; pkt 3 ppkt 1 i 3 załącznika Nr 197 do rozkazu Nr 558 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie nadania zakresów obowiązków dla stanowisk służbowych (pracy) żołnierzy zawodowych i pracowników resortu obrony narodowej Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych (dalej: załącznik nr 197 do rozkazu Nr 558); § 2 pkt 1, § 49 pkt 2 ppkt 17 i 21, § 54 pkt 2 ppkt 3 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2 pkt 1, § 51 pkt 2 ppkt 18 i 22, § 56 pkt 2 ppkt 3 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

(akta kontroli cz. I str. 14-78, cz. II str. 10-127, 187-210, 533-548, 723-733, 777-789)

2. Dowództwo Generalne RSZ nie prowadziło ewidencji, na podstawie której można było dokonać weryfikacji obowiązku realizacji przez żołnierzy czterech godzin zajęć z wychowania fizycznego tygodniowo.

Zgodnie z pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 oraz pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 (A), ewidencję z zajęć z wychowania fizycznego prowadzi się w dziennikach lekcyjnych. Na ich podstawie, powinno być możliwe ustalenie w szczególności: [1] frekwencji żołnierzy, uczestniczących w zajęciach; [2] wymiaru zrealizowanych godzin; [3] zakresu programowego zajęć oraz [4] osoby odpowiedzialnej za ich prowadzenie. Dowódca DG RSZ wyjaśnił, iż w związku z wprowadzeniem z dniem 14 marca 2020 r. stanu zagrożenia epidemicznego, szkolenie z wychowania fizycznego żołnierzy z komórek organizacyjnych Dowództwa Generalnego RSZ w okresie od 1 stycznia 2020 r. do kwietnia 2022 r. realizowano w ograniczonym zakresie (...). W tym czasie też nie prowadzono ewidencji szkolenia w postaci dzienników lekcyjnych ze względu na ograniczony dostęp do obiektów szkoleniowych oraz utrudniony dostęp żołnierzy do badań okresowych. Inspektor Szkolenia wyjaśnił, iż dla żołnierzy, którzy otrzymali ocenę negatywną ze sprawdzianu sprawności fizycznej w 2022 r., bądź nie brali udziału w sprawdzianie zostały wydane Karty Aktywności Fizycznej Żołnierza (KAF). Monitorowano w ten sposób realizację zajęć z wychowania fizycznego. Ponadto Inspektor Szkolenia wyjaśnił, że Obecnie moje działania ukierunkowane są na monitorowanie wprowadzonych rozkazem Dowódcy Generalnego RSZ Kart Ewidencji Aktywności Fizycznej (KEAF)³⁷, które stanowią dokumentację szkoleniową, a w przyszłości dla KO DG RSZ będzie ewidencją pomocniczą podczas wprowadzenia elektronicznego systemu ewidencji szkolenia – planuje się zastąpienie w ten sposób konieczności prowadzenia dziennika ewidencji szkolenia z wychowania fizycznego w formie papierowej.

NIK podkreśla, iż Karty Aktywności Fizycznej Żołnierza zostały wprowadzone do użytkowania od grudnia 2022 r. i objęły wyłącznie żołnierzy, którzy nie brali udziału w sprawdzianie aktywności fizycznej bądź otrzymali ocenę niedostateczną. Ponadto Izba zwraca uwagę, że zgodnie z pkt 0302 ppkt 7 DU-7.3.1 oraz DU-7.3.1(A) ewidencję zajęć z wychowania fizycznego prowadzi się w dziennikach lekcyjnych, a nie w KAF, bądź KEAF.

Szef OWFiS wskazał, iż „Nie było ograniczeń co do biegania i kortów do gry w tenisa ziemnego (...) Po zakończeniu pandemii od 2022 r. z moich ustaleń wynika, że nie prowadzono dzienników szkolenia, czyli w DG RSZ nie była prowadzona ewidencja szkolenia z w-f.”

W ocenie NIK, stan zagrożenia epidemicznego nie zwalniał kontrolowanej jednostki z obowiązku prowadzenia ewidencji zajęć z wychowania fizycznego. Obiekty szkoleniowe w okresie epidemii były użytkowane przez żołnierzy DG RSZ, co potwierdzają *Książki wykorzystania obiektów szkoleniowych*, dokumentujące czas wejścia i wyjścia osób korzystających z obiektów³⁸. Należy zauważyć, iż w całym okresie 2020-2022, niezależnie od intensywności zagrożenia epidemiologicznego, nie prowadzono dzienników lekcyjnych.

Nieprowadzenie dzienników lekcyjnych uniemożliwiło weryfikację: liczby żołnierzy faktycznie uczestniczących w zajęciach; osób je prowadzących; zrealizowanego wymiaru czasowego, określonego rozporządzeniem w sprawie

³⁷ Rozkaz Nr 393 Dowódcy Generalnego RSZ z dnia 24 sierpnia 2023 roku w sprawie organizacji szkolenia z wychowania fizycznego żołnierzy komórek organizacyjnych DG RSZ.

³⁸ Przykładowo, we wrześniu 2020 r. zaewidencjonowano 104 wejścia na basen, 175 wejść na halę sportową oraz 149 wejść na salę ćwiczeń fizycznych.

zajęć z zakresu wychowania fizycznego oraz dokumentami DU-7.3.1 oraz DU-7.3.1(A), a także realizacji programów szkoleń. Osobami odpowiedzialnymi³⁹ za daną nieprawidłowość byli: Dowódca Generalny RSZ, Inspektor Szkolenia oraz Szef OWFiS.

(akta kontroli cz. I str. 14-78, cz. II str. 140-143, 522-539, 541-548, 551-572, 723-733, 777-789)

3. Nieprzeprowadzanie w DG RSZ porannego rozruchu fizycznego w latach 2021 - 2022.

Obowiązek realizacji porannego rozruchu fizycznego wynikał z pkt 0305 dokumentu DU-7.3.1(A), zgodnie z którym poranny rozruch fizyczny był elementem kształtowania codziennych nawyków aktywności fizycznej, wytrzymałości marszobiegowej oraz propagowania zdrowego stylu życia. Jego realizacji nie wliczało się do programowych zajęć z wychowania fizycznego. W kontrolowanej jednostce, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 19 grudnia 2021 r., nie wprowadzono procedur wewnętrznych zapewniających obowiązek realizacji porannego rozruchu fizycznego, w tym nie wskazano dni tygodnia, w których poranny rozruch fizyczny powinien być prowadzony. Ponadto nie opracowano dokumentacji, związanej z porannym rozruchem fizycznym, tj. planu-konspektu jego realizacji, szkiców tras marszobiegowych i rodzajów ubiorów. Dopiero rozkazem nr 558 DG RSZ z dnia 20 grudnia 2021 r. określono dzień tygodnia, w którym powinien odbywać się poranny rozruch fizyczny oraz sporządzono wymaganą dokumentację. Jak wyjaśnił Dowódca Generalny RSZ, przeprowadzanie porannego rozruchu fizycznego jest niewykonalne biorąc pod uwagę strukturę DG RSZ, która ze względu na rozmiar uniemożliwia wszystkim żołnierzom jego realizację. Ponadto wskazał, iż: *Mając na uwadze zadania stawiane przed jednostkami wojskowymi w okresie trwania pandemii COVID-19 oraz ograniczenia natury medycznej występujące w przedmiotowym okresie, w Dowództwie Generalnym RSZ nie zostały w tym okresie wyznaczone dni, w których miał być przeprowadzany poranny rozruch fizyczny. (...) W okresie ograniczeń związanych z COVID-19 w 2021 r. poranny rozruch fizyczny realizowany był zgodnie z rozkazem Nr 499 Dowódcy Generalnego z dnia 03.12.2020 r. w formie zorganizowanych sportowych treningów specjalistycznych i indywidualnych treningów doskonalających.* Inspektor Szkolenia wyjaśnił, iż (...) że rozmieszczenie DG RSZ w różnych kompleksach wojskowych oraz dostępna baza sanitarno-higieniczna ogranicza możliwość kompleksowego przeprowadzenia porannego rozruchu fizycznego dla żołnierzy komórek organizacyjnych DG RSZ. W przedmiotowej sprawie wystąpiłem do Szefa Sztabu Generalnego WP o nowelizację zapisów decyzji Nr 85/Szol./SG WP Ministra obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2020 r.⁴⁰ (...), w części dotyczącej porannego rozruchu fizycznego. Szef OWFiS wyjaśnił, iż w okresie, kiedy pełnił funkcję Szefa, tj. od 30 maja 2022 r. poranny rozruch fizyczny nie był realizowany w rozumieniu DU-7.3.1(A), natomiast od października 2022 r. poranny rozruch fizyczny został przekształcony w realizację zajęć programowych z atletyki terenowej.

Jednocześnie Dowódca Generalny RSZ w wyjaśnieniach wskazał, iż poranny rozruch fizyczny w DG RSZ nie był prowadzony.

NIK zauważyła, iż zgodnie z pkt 0305 ppkt 3 DU-7.2.1(A), *poranny rozruch fizyczny jest prowadzony w (...) dowództwach rodzajów sił zbrojnych (...) wyłącznie*

³⁹ Zgodnie z: § 3 pkt 2 i 3, § 52 pkt 1 i 3 ppkt 18, § 56 pkt 2 ppkt 4 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; pkt 3 ppkt 3 załącznika Nr 197 do rozkazu Nr 558; § 2 pkt 1, § 49 pkt 2 ppkt 21, § 54 pkt 2 ppkt 3 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2 pkt 1, § 51 pkt 2 ppkt 22, § 56 pkt 2 ppkt 3 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

⁴⁰ Pismo 45510/DG/2/23 z dnia 3 listopada 2023 r.

w dniach określonych przez szefów/dowódców/komendantów tych komórek lub jednostek. W związku z tym, Dowódca Generalny RSZ miał obowiązek wyznaczenia od 1 stycznia 2021 r. dni, w których powinien być realizowany poranny rozruch fizyczny, ale również w przypadku braku infrastruktury szkoleniowej, umożliwiającej uczestniczenie w porannym rozruchu fizycznym wszystkich żołnierzy, miał możliwość np. dokonania podziału na grupy. Ponadto prowadzone w DG RSZ specjalistyczne i indywidualne treningi doskonalące, obejmowały wyłącznie żołnierzy, którzy otrzymali ocenę negatywną ze sprawdzianu oraz rekonwalescentów, natomiast poranny rozruch fizyczny powinien obejmować wszystkich żołnierzy.

NIK zauważa, iż zajęcia z atletyki terenowej są zajęciami programowymi, do których zgodnie z pkt 0305 DU-7.3.1(A) nie wlicza się porannego rozruchu fizycznego.

Osobami odpowiedzialnymi za wskazaną nieprawidłowość byli Dowódca Generalny oraz Inspektor Szkolenia jako osoby odpowiedzialne za sprawowanie nadzoru nad realizacją zajęć z wychowania fizycznego⁴¹.

(akta kontroli cz. I str. 14-78, cz. II str. 89-95, 311-319, 398, 401-411, 716-720)

4. Niesprawowanie należytego nadzoru nad realizacją przedsięwzięć wychowania fizycznego w Dowództwie Generalnym RSZ i podległych jednostkach wojskowych.

W podległych Dowódcy jednostkach wojskowych, takich jak: 11. Lubuska Dywizja Kawalerii Pancерnej oraz 3. Brygada Rakietowa Obrony Powietrznej stwierdzono, iż: [1] nierzetelnie prowadzono ewidencję szkoleniową z zajęć WF, co polegało m.in. na rozbieżnościach pomiędzy frekwencją, wynikającą z dzienników a frekwencją rzeczywistą oraz tą podawaną w systemach informatycznych; [2] nie realizowano czterogodzinnego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego; [3] zajęcia z wychowania fizycznego prowadziły osoby nieuprawnione. W DG RSZ stwierdzono, że: [1] nie prowadzono dzienników lekcyjnych z zajęć WF; [2] nie zapewniono niezbędnej infrastruktury szkoleniowej do realizacji programów szkolenia w kontrolowanym okresie; [3] nie realizowano porannego rozruchu fizycznego.

Dowódca Generalny RSZ wyjaśnił, iż w podległych jednostkach wojskowych, nie realizowano 4-godzinnego wymiaru zajęć z wychowania fizycznego, z uwagi na inne obowiązki wynikające z przeznaczenia jednostki. Dowódcy jednostek decydują o tym, które zajęcia w danym czasie realizują żołnierze. Ponadto Dowódca wyjaśnił, że: w DG RSZ (...) nadzór nie był sprawowany w sposób należyty. W podległych jednostkach nadzór prowadzony był poprzez kontrole podejmowane przez OWFiS. Ponadto Dowódca wyjaśnił, że: Ówczesna sytuacja epidemiologiczna w kraju oraz wprowadzone stosowne ograniczenia utrudniły znacząco możliwość efektywnego prowadzenia nadzoru i kontroli w podległych jednostkach wojskowych. Inspektor Szkolenia wyjaśnił, iż: W celu monitorowania realizacji zadań z wychowania fizycznego poleciłem realizować systematyczne odprawy w formie VTC (od grudnia 2022 r. do dnia dzisiejszego) z żołnierzami zajmującymi się wychowaniem fizycznym i sportem w związkach taktycznych, flotyllach, skrzydłach, centrach szkolenia oraz JBP DG RSZ. Szef OWFiS w swoich wyjaśnieniach, potwierdził wyjaśnienia Inspektora Szkolenia.

Do kompetencji Dowódcy Generalnego RSZ, należało m.in. wyszkolenie podległych dowódców oraz sprawowanie nadzoru nad szkoleniem podległych

⁴¹ Zgodnie z: § 3 pkt 2, 3, 4 ppkt 7 i 9, § 52 pkt 1, pkt 3 ppkt 18 z załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; pkt 3 załącznika Nr 197 do rozkazu Nr 558; § 2 pkt 2 ppkt 2 i 7, § 49 pkt 2 ppkt 21 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2 pkt 1, § 51 pkt 2 ppkt 22 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

jednostek organizacyjnych⁴². Inspektor Szkolenia odpowiedzialny był m.in. za sprawowanie nadzoru nad realizacją przedsięwzięć wychowania fizycznego w Dowództwie i podległych Dowódcy Generalnemu RSZ jednostkach wojskowych⁴³. Natomiast do zadań Szefa OWFiS należało m.in.: sprawowanie nadzoru nad przedsięwzięciami wychowania fizycznego w podległych Dowódcy Generalnemu RSZ jednostkach wojskowych⁴⁴.

(akta kontroli cz. I str. 14-78; cz. II str. 398, 533-539, 591-598, 716-726, 775-781)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie działalność DG RSZ w kontrolowanym obszarze. Na sformułowanie oceny miało wpływ nierealizowanie w wymiarze zgodnym z pkt 0301 ppkt 3 DU-7.3.1. oraz DU-7.3.1(A) zajęć z wychowania fizycznego, o czym świadczy niezabezpieczenie infrastruktury do realizacji wszystkich zaplanowanych zajęć oraz brak dokumentacji ewidencjonującej wymiar zrealizowanych godzin wychowania fizycznego, frekwencję i osoby je prowadzące. Ponadto wpływ na ocenę negatywną miało nieprowadzenie porannego rozruchu fizycznego, a także brak należytego nadzoru nad przedsięwzięciami z wychowania fizycznego w podległych DG RSZ jednostkach wojskowych.

OBSZAR

2. Ograniczenie realizacji współzawodnictwa sportowego w związku z epidemią Covid-19, zaangażowaniem żołnierzy DG RSZ w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wojny w Ukrainie⁴⁵

Opis stanu faktycznego

W latach 2020-2022, realizację zawodów sportowych w ramach współzawodnictwa w sporcie powszechnym w Siłach Zbrojnych RP regulowały rozkazy Szefa Sztabu Generalnego WP w sprawie realizacji współzawodnictwa w sporcie powszechnym w Siłach Zbrojnych RP⁴⁶. Na ich podstawie Dowódca Generalny RSZ wydał rozkazy w sprawie realizacji w DG RSZ i podległych jednostkach wojskowych zadań z kultury fizycznej, organizacji współzawodnictwa sportowego, funkcjonowania sportu wyczynowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie WF⁴⁷.

⁴² Zgodnie z: § 3 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; § 2 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2 pkt 1 i 2 ppkt 7 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

⁴³ Zgodnie z: § 52 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; § 49 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z 4/MON; § 51 pkt 2 ppkt 22 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

⁴⁴ Zgodnie z: § 56 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; pkt 3 załącznika Nr 197 do rozkazu Nr 558; § 54 pkt 2 ppkt 1 i 2 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 56 pkt 2 ppkt 1 i 2 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

⁴⁵ Dalej: sytuacje kryzysowe.

⁴⁶ Rozkaz nr 562/P3/P7 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 18 września 2019 r. w sprawie realizacji współzawodnictwa w sporcie powszechnym w Siłach Zbrojnych RP w 2020 r., zmieniony rozkazem nr 298/P3/P7 z dnia 2 czerwca 2020 r. (dalej: r-z nr 562/P3/P7 SSGWP z 2020 r., ze zm.); rozkaz nr 406/P3/P7 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie realizacji współzawodnictwa w sporcie powszechnym w Siłach Zbrojnych RP w 2021 r. (dalej: r-z nr 406/P3/P7 SSGWP z 2020 r.); rozkaz nr 553/P3/P7 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie realizacji współzawodnictwa w sporcie powszechnym w Siłach Zbrojnych RP w 2022 r., zmieniony rozkazem nr 964/P3/P7 z dnia 14 grudnia 2021 r. (dalej: r-z nr 553/P3/P7 SSGWP z 2021 r., ze zm.) - rozkazy niepublikowane.

⁴⁷ Rozkaz nr 602 Dowódcy Generalnego RSZ z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie realizacji w DG RSZ i jednostkach podległych zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego, funkcjonowania sportu wyczynowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie wychowania fizycznego w 2020 r. (dalej: rozkaz nr 602 DG RSZ z 2019 r.); rozkaz nr 415 Dowódcy generalnego RSZ z dnia 14 października 2020 r. w sprawie realizacji w DG RSZ i jednostkach podległych zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego, funkcjonowania sportu wyczynowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie wychowania fizycznego w 2021 r. (dalej: rozkaz nr 415 DG RSZ z 2020 r., ze zm.), zmieniony rozkazem nr 291 Dowódcy Generalnego RSZ z dnia 20 lipca 2021 r.; rozkaz nr 511 Dowódcy generalnego RSZ z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie realizacji w DG RSZ i jednostkach podległych zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie wychowania fizycznego w 2022 r. (dalej: rozkaz nr 511

(akta kontroli cz. I str.166, 211-393, 394-396, 397-459)

Od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r., tj. w okresie epidemii COVID-19⁴⁸, DG RSZ zaplanowało do realizacji w podległych jednostkach wojskowych 70 dodatkowych zawodów sportowych⁴⁹, niewynikających z *planu kalendarza przedsięwzięć sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego WP, z których zrealizowano 61⁵⁰. Na ich przeprowadzenie wydatkowano 584,8 tys. zł⁵¹. W zawodach udział wzięło 2650 uczestników, a ich przygotowywanie zabezpieczało 350 żołnierzy zawodowych i 21 pracowników cywilnych. Z powodu epidemii COVID-19 odwołano jedynie dziewięć zawodów sportowych z 70 zaplanowanych, w tym osiem przez Dowódców podległych jednostek wojskowych oraz jedno przez Inspektora Szkolenia DG RSZ /szerszy opis w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości/.

(akta kontroli cz. I str.166, 167-210, 628-701, 1242-1253, 1497-1501)

Ponadto w okresie epidemii COVID-19, w jednostkach wojskowych podległych DG RSZ zrealizowano 92 zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe do zawodów sportowych, niewynikających z *planów kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego WP, w których udział wzięło 1163 uczestników WP⁵². Z powodu epidemii COVID-19 nie odwołano żadnego zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego.

(akta kontroli cz. I str. 1395-1442, 1502-1507,1507, 1518)

W kontrolowanym okresie, w 2020 r. dla potrzeb komórek organizacyjnych DG RSZ, zaplanowano dodatkowe zawody sportowe, niewynikające z planu kalendarza sportu powszechnego Szefa Sztabu Generalnego WP, tj. *Wirtualny Bieg Niepodległości na 10 km*. Ze względu na epidemię COVID-19 bieg został odwołany.

(akta kontroli cz. I str. 730-732, 1254-1255)

W trakcie zaistniałych sytuacji kryzysowych⁵³ w latach 2021-2022 DG RSZ zaplanowało do realizacji dla podległych jednostek wojskowych 60 dodatkowych zawodów sportowych, niewynikających z *planów kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego* SSG WP, z których zrealizowano 59⁵⁴, a odwołano jedno zawody. Na ich przeprowadzenie wydatkowano 479,4 tys. zł⁵⁵. W zawodach udział wzięło

DG RSZ z 2021 r.), zmieniony rozkazem nr 14 Dowódcy generalnego RSZ z dnia 13 stycznia 2022 r. - rozkazy niepublikowane.

⁴⁸ Okres epidemii COVID-19 obowiązywał na obszarze Polski od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r. został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 491, dalej: rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze RP stanu epidemii), odwołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1028).

⁴⁹ Dodatkowe zawody sportowe to zawody sportowe zaplanowane i zrealizowane przez DG RSZ i podległe jednostki wojskowe w dyscyplinach sportowych, które nie zostały ujęte w wydanych przez Szefa Sztabu Generalnego WP: *planach przedsięwzięć sportu powszechnego w SZ RP w latach 2020-2022*.

⁵⁰ W 2020 r. – 13 zawodów; w 2021 r. – 35 zawodów; w 2022 r. – 13 zawodów.

⁵¹ W 2020 r. – wydatkowano 139,7 tys. zł, uczestniczyło 606 osób, zabezpieczało 90 żołnierzy zawodowych i siedmiu pracowników cywilnych wojska; w 2021 r. – wydatkowano 305,4 tys. zł, uczestniczyło 1687 osób, zabezpieczało 229 żołnierzy zawodowych i dziewięciu pracowników cywilnych wojska; w 2022 r. – wydatkowano 115,2 tys. zł, uczestniczyło 357 osób, zabezpieczało 31 żołnierzy zawodowych i pięciu pracowników cywilnych wojska.

⁵² W 2020 r. zrealizowano 6 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, w których udział wzięło 97 osób; w 2021 r. 45 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, w których udział wzięło 481 osób, natomiast w 2022 r. 41 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, w których udział wzięło 585 osób.

⁵³ Sytuacja kryzysowa na granicy polsko białoruskiej związana migracją obywateli z innych państw rozpoczęła się na przełomie lipca i sierpnia 2020 r. natomiast wojna w Ukrainie rozpoczęła się 24 lutego 2022 r.

⁵⁴ W 2021 r. – 25 zawodów; w 2022 r. – 34 zawodów.

⁵⁵ W 2021 r. – wydatkowano 192,7 tys. zł, uczestniczyło 1169 osób, zabezpieczało 147 żołnierzy zawodowych i pięciu pracowników cywilnych wojska; w 2022 r. – wydatkowano 301,7 tys. zł, uczestniczyły 973 osoby, zabezpieczało 119 żołnierzy zawodowych i 18 pracowników cywilnych wojska.

2142 uczestników, a ich przygotowywanie zabezpieczało 266 żołnierzy i 23 pracowników cywilnych.

(akta kontroli cz. I str. 169-210,630-701, 1508-1511, 1518)

Ponadto w trakcie sytuacji kryzysowych, w podległych DG RSZ jednostkach wojskowych, zrealizowano 67 zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, w których udział wzięło 887 uczestników, z czego od lipca do grudnia 2021 r. zrealizowano 20 zgrupowań, w których udział wzięło 260 uczestników, natomiast w 2022 r. zrealizowano 47 zgrupowań, w których udział wzięło 627 uczestników.

(akta kontroli cz. I str. 1395-1442,1513-1517, 1518)

W okresie objętym kontrolą w jednostkach wojskowych podległych DG RSZ zrealizowano dwa dodatkowe zawody sportowe⁵⁶, których koszt realizacji był wyższy od zaplanowanego. Zawody te zostały zorganizowane przez 33. Bazę Lotnictwa Transportowego⁵⁷ oraz 11. Pułk Artylerii z 16. Dywizji Zmechanizowanej. Były to Mistrzostwa DG RSZ w narciarstwie biegowym oraz zawody w piłce koszykowej, zrealizowane w ramach Mistrzostwa Związku Taktycznego. Na ich przeprowadzenie DG RSZ zaplanowało środki finansowe w wysokości 50 tys. zł, natomiast wydatkowano 68,7 tys. zł, co skutkowało przekroczeniem zaplanowanego przez DG RSZ limitu środków finansowych o 18,7 tys. zł. Zwiększone koszty organizacji zawodów zostały pokryte z uzyskanych oszczędności po zrealizowaniu innych zawodów i przedsięwzięć sportowych oraz wydatków własnych⁵⁸.

(akta kontroli cz. I str. 1379-1385, 1623-1636)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nierzetelne i niecelowe działanie dotyczące realizacji w jednostkach wojskowych podległych DG RSZ w okresie epidemii COVID-19 dodatkowych 61 zawodów sportowych, niewynikających z *planów kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego WP oraz 92 dodatkowych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych przygotowujących do ww. zawodów.

W trakcie obowiązywania stanu epidemii na terenie Polski, tj. od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r., władze cywilne, w tym sanitarne oraz wojskowe, wydały szereg zakazów, wytycznych oraz rekomendacji związanych z epidemią COVID-19⁵⁹. Pomimo przedmiotowych ograniczeń oraz wydanych na ich podstawie przez Dowódcę Generalnego RSZ⁶⁰ rozkazów, dotyczących przeciwdziałania epidemii w latach 2020-2022 Dowódca Generalny RSZ nie wydał rozkazów odwołujących dodatkowe zawody sportowe oraz zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe. Inspektor Rodzajów Wojsk DG RSZ również wydał wytyczne⁶¹, w których nie zawarto żadnych zapisów dotyczących odwołania lub ograniczenia realizacji zawodów sportowych oraz

⁵⁶ Rozkaz nr 406/P3/P7 SSGWP z 2020 r., rozkaz nr 511 DG RSZ z 2021 r.

⁵⁷ 33. Baza Lotnictwa Transportowego – limit środków finansowych 30,0 tys. zł, wydatkowano – 44,9 tys. zł; 11. Pułk Artylerii – limit 20,0 tys. zł, wydatkowano 23,8 tys. zł.

⁵⁸ Usługi na potrzeby działalności szkoleniowej, instruktorsko-metodycznej oraz współzawodnictwa sportowego.

⁵⁹ Na podstawie § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d *rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze RP stanu epidemii*, ustanowiono czasowe ograniczenie prowadzenia działalności związanej ze sportem. W okresie największych restrykcji wprowadzono m.in. zakaz przemieszczania się.

⁶⁰ Rozkazy: Nr 80 DG RSZ z dnia 2 marca 2020 r do przygotowania wojsk do działań związanych ze zwalczaniem zagrożenia epidemiologicznego SZ RP oraz do wsparcia Cywilnej Służby Zdrowia, Nr 96 DG RSZ z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się koronawirusa oraz Nr 118 DG RSZ z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

⁶¹ Wytyczne Nr 14 Inspektora Rodzajów Wojsk z dnia 5 marca 2020 r. do działalności profilaktycznej w związku z występowaniem zagrożeń zachorowaniami powodowanymi przez koronawirusa 2019-nCoV, Wytyczne nr 48 Inspektora Rodzajów Wojsk z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie zgrupowań wojskowych, przemieszczania pododdziałów reprezentacyjnych i pocztów sztandarowych oraz SpW z rejonów MSD do miejsca szkolenia i ZW na próbę generalną oraz w trakcie obchodów 100 rocznicy Bitwy Warszawskiej i Święta Wojska Polskiego w zakresie COVID 19.

zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. W listopadzie 2020 r. Inspektor Szkolenia DG RSZ wystąpił do podległych jednostek wojskowych z pismem odwołującym, z powodu epidemii COVID-19 jedynie Mistrzostwa DG RSZ w wieloboju żołnierskim⁶². Ponadto w 2021 r. Szef OWFiS DG RSZ, na podstawie decyzji Dowódcy Generalnego RSZ, odwołał realizację Mistrzostw DG RSZ w narciarstwie biegowym.

Izba podkreśla, że w Siłach Zbrojnych RP od marca do grudnia 2020 r., z powodu epidemii COVID-19 odwołano 22 narodowe ćwiczenia dowódczo-sztabowe oraz ćwiczenia z wojskami, a także 46 ćwiczeń międzynarodowych z udziałem polskich jednostek wojskowych. W 2021 r. odwołano cztery narodowe ćwiczenia dowódczo-sztabowe oraz ćwiczenia z wojskami, a także dziewięć ćwiczeń międzynarodowych z udziałem polskich jednostek wojskowych⁶³.

Pomimo wprowadzenia szeregu restrykcji i ograniczeń w 2020 r., tylko w okresach największych obostrzeń i zakazów, tj. marzec oraz wrzesień – grudzień, jednostki wojskowe podległe DG RSZ zrealizowały osiem dodatkowych zawodów sportowych oraz sześć zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Od stycznia do maja 2021 r. zrealizowano dziewięć zawodów sportowych oraz 20 zgrupowań, natomiast od stycznia do maja 2022 r. 13 zawodów oraz 41 zgrupowań. Dowódca Generalny RSZ nie wyjaśnił, dlaczego pomimo epidemii COVID-19, stanowiącej zagrożenie dla życia i zdrowia żołnierzy oraz pracowników cywilnych wojska organizowano dodatkowe zawody/przedsięwzięcia sportowe, nie wynikające z *planów kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego WP, a jedynie stwierdził, że: *zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe, zgrupowania sportowe i inne obozy organizowane były ze względu na przygotowanie do współzawodnictwa sportowego i utrzymania kondycji fizycznej żołnierzy*.

W ocenie NIK, nieodwołanie zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych zaplanowanych w podległych jednostkach wojskowych oraz dodatkowych zawodów sportowych, których realizacja nie wynikała z *planów kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego WP, zwiększało prawdopodobieństwo zachorowania na COVID-19 żołnierzy w nich uczestniczących. Osobami odpowiedzialnymi za wskazaną nieprawidłowość⁶⁴ byli Dowódca DG RSZ, Inspektor Szkolenia.

(akta kontroli cz. I, str.166, 167-210, 628-701, 755, 760, 1242-1253, 1497-1501)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie nieodwołanie wszystkich dodatkowych zawodów sportowych niewynikających z *planów – kalendarzy przedsięwzięć sportu powszechnego* Szefa Sztabu Generalnego WP w latach 2020-2022, w związku z wprowadzonym stanem epidemii COVID-19 na terenie kraju oraz nieodwołanie w tym samym czasie zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w jednostkach wojskowych podległych DG RSZ. Konsekwencją braku podjęcia stosownych działań było narażenie uczestników oraz organizatorów zawodów sportowych, a także uczestników zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych na zarażenie wirusem SARS CoV-2.

⁶² Pismo ISZ DG RSZ nr 47463/DG/2/20 z dnia 6 listopada 2020 r., dotyczące odwołania Mistrzostw DG RSZ w wieloboju żołnierskim skierowane do 12. DZ, 11. DKPanc, 16. DZ, 18. DZ, 3. FO oraz 3. BR OP.

⁶³ Pismo I-szego Zastępcy SG WP z dnia 8 listopada 2023 r. dotyczące odwołania ćwiczeń narodowych oraz międzynarodowych w SZ RP w latach 2020-2021 (RPW/16918/2023-1P).

⁶⁴ Zgodnie z: § 3, § 52, § 56 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; pkt 3 załącznika Nr 197 do rozkazu Nr 558; § 2, § 49, § 54 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2, § 51, § 56 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania Dowództwa Generalnego RSZ oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk

Opis stanu faktycznego

DG RSZ, w bazie Ośrodka Szkolenia Piechoty Górskiej⁶⁵ w Dusznikach-Zdrój (w tym w Ostrej Górze) oraz Wojskowego Ośrodka Szkolenia Kondycyjnego⁶⁶ w Zakopanem, zaplanowało do realizacji w latach 2020-2022 dziesięć szkoleń uzupełniających⁶⁷ w ramach zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych⁶⁸ o tematyce narciarstwo, z czego zrealizowało osiem⁶⁹. W przedsięwzięciach tych udział wzięło 111 żołnierzy zawodowych, a całkowity koszt obozów wyniósł 59,3 tys. zł⁷⁰. W wyżej wymienionym okresie nie realizowano zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych o innej tematyce niż narciarstwo /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli cz. I str. 542-543, 767-769, 771-1140)

Do realizacji zajęć o tematyce narciarstwo, OSPG Duszniki-Zdrój wykorzystywał własną infrastrukturę (stoki narciarskie i wyciągi). Natomiast WOSzK Zakopane, który nie posiadał własnej infrastruktury, wynajmował komercyjne wyciągi narciarskie i z tego tytułu ponosiło wydatki, odpowiednio: w 2020 r. 3,1 tys. zł, a w 2022 r. 3,8 tys. zł⁷¹. Kierowani na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe żołnierze zawodowi nie zajmowali stanowisk etatowych o specjalnościach wojskowych wymagających indywidualnych umiejętności jazdy na nartach. DG RSZ w swojej strukturze organizacyjnej nie posiadało stanowisk etatowych, które wymagałyby opanowania umiejętności jazdy na nartach.

(akta kontroli cz. I str., 765-769, 770, 775, 814-1140)

W powyższych przedsięwzięciach, w poszczególnych latach zdarzały się przypadki uczestnictwa tych samych żołnierzy w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych, tj.: [1] w 2020 r. jeden żołnierz zawodowy uczestniczył w dwóch zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych, [2] w 2021 r. – dwóch żołnierzy, którzy uczestniczyli w zgrupowaniu przeprowadzonym w 2020 r.; [3] w 2022 r. dziewięciu żołnierzy z 2020 r., czterech żołnierzy z 2021 r. i dwóch żołnierzy, którzy zarówno uczestniczyli w zgrupowaniach zrealizowanych w 2020 i 2021 roku. W kontrolowanym okresie komórki organizacyjne DG RSZ zgłaszały kandydatów do uczestnictwa w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych. Z pozyskanych danych z DG RSZ wynikało, iż w 2020 r. zgłoszono 36, z czego zakwalifikowano 15 żołnierzy zawodowych, natomiast w 2022 r. na 21 zgłoszonych żołnierzy zakwalifikowano 14⁷². Zgodnie z zapisami rozkazów DG RSZ w sprawie realizacji zadań z kultury fizycznej

⁶⁵ Dalej: OSPG.

⁶⁶ Dalej: WOSzK.

⁶⁷ Rozdz. 5 pkt 0508 ppkt 2 dokumentu DU-7.3.1(A).

⁶⁸ Zgodnie z pkt 0306 DU-7.3.1(A), zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe to forma zbiorowego szkolenia, obejmująca zarówno realizację jednostek treningowych z określonych dyscyplin sportowych, jak i realizację zajęć z wychowania fizycznego. Zasadniczym celem zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych jest stymulowanie korzystnych zmian w zakresie sprawności i wydolności fizycznej żołnierzy oraz nauczanie i doskonalenie wybranych umiejętności fizycznych.

⁶⁹ Zostały odwołane w terminie 11-17 października 2020 r. w bazie WOSzK Zakopane oraz 21-26 lutego 2021 r. w bazie OSPG w Dusznikach-Zdroju.

⁷⁰ W całkowitych kosztach obozów uwzględnione zostały wydatki poniesione z tytułu transportu (koszty paliwa, diety kierowców oraz koszt ich noclegów) do i z miejsca szkolenia.

⁷¹ W 2021 r. zrealizowano zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe tylko na bazie OSPG Duszniki-Zdrój. Pismo Szefa OWFiS z dnia 16.01.2020 r. oraz pismo Inspektora Szkolenia z 11 stycznia 2022 r.

⁷² NIK nie miała możliwości zbadania list kandydatów na rok 2021 oraz części zgrupowań zrealizowanych w 2022 r., ponieważ osoby odpowiedzialne za przygotowanie i organizację konkretnego szkolenia nie służyły w okresie przeprowadzonej kontroli w komórkach organizacyjnych DG RSZ, a ich konta zostały dezaktywowane.

uczestnictwo w zgrupowaniach powinno mieć charakter rotacyjny⁷³ /szerszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*/.

(akta kontroli część I str. 544-551, 729, 1553-1554)

W DG RSZ nie opracowano dokumentu, zawierającego kryteria jakie powinni spełniać żołnierze zawodowi kierowani na szkolenie specjalistyczne z WF, w tym kryteria stanowiące podstawę kierowania na narciarskie zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe. Kierując żołnierzy zawodowych na szkolenie, Dowódca DG RSZ w rozkazach *w sprawie realizacji zadań kultury fizycznej, organizacji centralnego współzawodnictwa sportowego oraz działalności instruktorsko-metodycznej w zakresie WF*⁷⁴ określił jedynie zasady⁷⁵ na jakich dowódcy (komendanci, szefowie) jednostek wojskowych podległych DG RSZ powinni delegować uczestników na szkolenia do OSPG w Dusznikach-Zdroju. Ponadto szkolenia programowe na bazie obiektów szkoleniowych WOSzK w Zakopanem nie były ujmowane w rozkazach Dowódcy Generalnego RSZ, tak jak w przypadku OSPG, poza informacją, iż: (...) *Inspektor Sił Powietrznych: umożliwić realizację szkolenia wysokogórskiego na bazie WOSzK w Zakopanem żołnierzom DG RSZ, zawodnikom kadrze szkoleniowej Kultury Fizycznej DG RSZ (...)*.

(akta kontroli część I str. 768-780, 814-1140)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niecelowy dobór tematyki zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych, niezwiązanej z przygotowaniem żołnierzy zawodowych do realizacji zadań wynikających ze specyfiki Dowództwa Generalnego RSZ oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk etatowych.

Zgrupowanie kondycyjno-szkoleniowe to forma zbiorowego szkolenia obejmująca zarówno realizację jednostek treningowych z określonych dyscyplin sportowych, jak i realizację zajęć z wychowania fizycznego. Zasadniczym celem zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych jest stymulowanie korzystnych zmian, w zakresie sprawności i wydolności fizycznej żołnierzy oraz nauczania i doskonalenie wybranych umiejętności fizycznych⁷⁶.

DG RSZ w latach 2020-2022 zrealizowało osiem zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych z wychowania fizycznego o tematyce narciarstwo w OSPG w Dusznikach-Zdroju oraz WOSzK w Zakopanem. Wszystkie zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe w DG RSZ zostały zrealizowane jako zgrupowania uzupełniające. DG RSZ nie posiadało stanowisk etatowych i nie realizowało w okresie przeprowadzonej kontroli zadań, dla których niezbędna była realizacja celów szkoleniowych z wychowania fizycznego, w zakresie opanowania indywidualnej umiejętności jazdy na nartach. Dowódca Generalny RSZ stwierdził, iż: (...) *Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż atrakcyjność dyscypliny wpływa mobilizująco na zaangażowanie personelu. To coś pośrednio pozytywnie wpływa na budowanie „kultury” zaangażowania personelu i rozwijania świadomości wśród podległego personelu (głównie oficerów)*. Ponadto odnośnie zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych wyjaśnił, iż: (...) *zorganizowano je w celu*

⁷³ Rozkaz nr 602 DG RSZ z 17 grudnia 2019 r. – pkt 8 ppkt 21 lit. d; rozkaz nr 415 DG RSZ z 14 października 2020 r. pkt 8 ppkt 21 lit. d oraz 8 pkt 7 ppkt 21 lit. d.

⁷⁴ Rozkaz nr 602 DG RSZ z 17 grudnia 2019 r., rozkaz nr 415 DG RSZ z 14.10.2020 r. ze zm. oraz rozkaz nr 511 DG RSZ z 19 listopada 2021 r. ze zm.

⁷⁵ Zasady jakimi powinni kierować się przełożeni kwalifikujący żołnierzy na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe, wg rozkazów wymienionych w przypisie nr 38, były następujące: a) *potwierdzony systematyczny udział w szkoleniu programowym z WF*; b) *sprawności indywidualna – ocena ze sprawdzianu rocznego minimum „dobry”*; c) *odpowiedni stan zdrowia i brak przeciwwskazań dyscyplinarnych*; d) *rotacyjność obsady grup szkoleniowych*.

⁷⁶ Zgodnie z pkt 0306 DU-7.3.1(A).

podniesienia kondycji fizycznej żołnierzy służących w komórkach organizacyjnych DG RSZ, uatrakcyjnianiu służby. Uważam, iż ta tematyka, czyli „narcciarstwo” była potrzebna dla kadry komórek organizacyjnych DG RSZ.

W ocenie NIK, zrealizowane przez DG RSZ zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe o tematyce narciarstwo nie prowadziły do utrwalania zasadniczych umiejętności i zdolności psychofizycznych adekwatnych do wymogów wynikających z wykonywanych przez komórki organizacyjne DG RSZ zadań i zajmowanych przez żołnierzy stanowisk.

Osobami odpowiedzialnymi⁷⁷ za wskazaną nieprawidłowość byli Dowódca Generalny RSZ oraz Inspektor Szkolenia.

(akta kontroli część I str. 542-543, 767-769, 771-1140)

2. Nierzetelne kwalifikowanie żołnierzy zawodowych na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe.

Pomimo, iż komórki organizacyjne DG RSZ zgłaszały, zgodnie z przyjętymi zasadami (ujętymi w rozkazach Dowódcy Generalnego RSZ⁷⁸) kandydatów do uczestnictwa w zgrupowaniach⁷⁹, Dowództwo kwalifikowało żołnierzy, którzy już uczestniczyli we wcześniej zrealizowanych zgrupowaniach. W latach 2020-2022 w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych uczestniczyli ci sami żołnierze zawodowi, tj.: [1] w 2020 r. jeden żołnierz uczestniczył w dwóch zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych, [2] w 2021 r. – dwóch żołnierzy, którzy uczestniczyli w zgrupowaniu kondycyjno-szkoleniowym, przeprowadzonym w 2020 r.; [3] w 2022 r. dziewięciu żołnierzy z 2020 r., czterech żołnierzy z 2021 r. i dwóch żołnierzy, którzy uczestniczyli w zgrupowaniu kondycyjno-szkoleniowym, jednocześnie w 2020 oraz w 2021 roku. Dowódca Generalny RSZ wyjaśnił, że *dobór uczestników szkoleń odbywał się zgodnie z rozkazami DG RSZ.*

W ocenie NIK, Dowódca Generalny RSZ nierzetelnie kwalifikował żołnierzy na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe, nie zachowując przyjętej przez siebie zasady rotacyjności⁸⁰. Osobami odpowiedzialnymi⁸¹ za ww. nieprawidłowość byli Dowódca DG RSZ, Inspektor Szkolenia oraz Szef Oddziału Wychowania Fizycznego i Sportu DG RSZ⁸².

(akta kontroli cz. I str. 542-543, 767-769, 771-1140, 1452-1468)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła działania Dowódcy Generalnego RSZ w zakresie doboru tematyki i uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych.

W ocenie NIK Dowódca Generalny RSZ, planując żołnierzom zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe wyłącznie o tematyce narciarstwo, kierując się głównie uatrakcyjnieniem służby, nie brał pod uwagę przygotowania ich do realizacji zadań, wynikających z wojennego przeznaczenia DG RSZ oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk. Ponadto Izba negatywnie oceniła nieprzestrzeżenie zasad

⁷⁷ Zgodnie z: § 3, § 52 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; § 2, § 49 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2, § 51 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

⁷⁸ Rozkaz Nr 602 z dnia 17 grudnia 2019; rozkaz Nr 416 z dnia 14 października 2020 r. oraz rozkaz Nr 511 z dnia 19 listopada 2021 r.

⁷⁹ W 2020 r. – 36 kandydatów, zakwalifikowano 15, natomiast w 2021 r. 21, zakwalifikowano 14 żołnierzy zawodowych.

⁸⁰ Rozkaz nr 602 DG RSZ z 17 grudnia 2019 r. – pkt 8 ppkt 21 lit. d; rozkaz nr 415 DG RSZ z 14 października 2020 r. - pkt 8 ppkt 21 lit. d oraz pkt 7 ppkt 21 lit. d.

⁸¹ Zgodnie z: § 3, § 52, § 56 załącznikiem Nr 1 do zarządzenia Nr Z-3/MON; pkt 3 załącznika Nr 197 do rozkazu Nr 558; § 2, § 49, § 54 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 2, § 51, § 56 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

⁸² Zał. Nr 197 do rozkazu DG RSZ nr 568; § 54 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-4/MON; § 56 pkt 1, 3, 13 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr Z-18/MON.

kwalfikowania żołnierzy do udziału w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych określonych przez Dowódcę Generalnego RSZ.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- Wnioski
1. Objęcie skutecznym nadzorem podległe jednostki wojskowe w zakresie prowadzenia ewidencji zajęć wychowania fizycznego, realizacji obowiązkowego wymiaru zajęć wychowania fizycznego oraz prowadzenia ich przez osoby posiadające niezbędne kwalifikacje.
 2. Dostosowanie tematyki zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych do realizacji zadań wynikających ze specyfiki Dowództwa Generalnego RSZ oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk etatowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 24 listopada 2023 r.

Kontrolerzy
Jarosław Jacek Walburg
Starszy inspektor kontroli państwowej

podpis

Izabela Kurmiłowicz
Starszy inspektor kontroli państwowej

podpis

p.o. DYREKTOR
Departament Obrony Narodowej

Janusz Klimek